

Inhoud: 41 Industriamonument 42 Agenda 43 Berichten 47 Literatuur 48 Colofon

Restauratie van de gashouder in Dedemsvaart. Het verbouwingsplan is van architectenbureau Vellinga Menkveld uit Dedemsvaart/Hoogeveen.

Foto Arjan Barnard

Industriamonument: Laatste gashouder in Dedemsvaart

Marcel Overbeek - In de tijd dat het gas nog in gasfabrieken werd geproduceerd, werd de skyline van menig dorp en stad gedomineerd door de hoge stalen gashouders, waarin het stadsgas werd opgeslagen. Na de vondst van de enorme aardgasvoorraden bij Slochteren werden de gasfabrieken overbodig, de karakteristieke gashouders verdwenen voorgoed uit het dorps- en stadsbeeld. Slechts één complete gashouder in Nederland ontsprong de dans: de gashouder in het Overijsselse Dedemsvaart.

De gashouder werd in 1932 gebouwd door de Scheepswerf Peters uit Dedemsvaart in samenwerking met de NV Scheepswerf en gashouderbouw Jonk en Stans uit Hendrik Ido Ambacht. Scheepswerf Peters was er bij betrokken omdat de gemeente dat wilde. De gashouder was bestemd voor de opslag van gas dat door de gasfabriek in Hoogeveen werd geproduceerd. Het gas werd via een leiding onder de grond aangevoerd. Na de omschakeling van stadsgas op aardgas in de jaren zestig van de afgelopen eeuw werd de gashouder gebruikt als drukregelaar voor het plaatselijke net. Door een fusie van het gasbedrijf kwam ook die functie in 1987 te vervallen en werd de gashouder bedreigd met sloop. Als resultaat van acties van de plaatselijke historische verenigingen werd de gashouder voor 1 gulden verkocht aan de toenmalige gemeente Avereest. Er werden sindsdien vele plannen gemaakt voor

een nieuwe bestemming van dit industriële monument, waaronder een plan om de gashouder tot een culturele voorziening te verbouwen. Begin 2009 werd het definitieve plan gepresenteerd. Volgens dit plan wordt de gashouder een 'Cultureel Gasthuis', met plaats voor 80 personen. De ruimte in de gashouder zal worden gebruikt voor exposities, trouwerijen en speciale feestelijke bijeenkomsten. Het project wordt uitgevoerd in opdracht van de Stichting Gashouder, opgericht door de Historische Vereniging Avereest, en de gemeente Hardenberg. Eind 2009 is de restauratie en verbouw van de gashouder gestart met de demontage en het herstel van het ijzerwerk. In juni is de gashouder verplaatst naar een andere plek op het museumterrein, waardoor het monument beter tot zijn recht zal komen. De gerestaureerde gashouder vormt hier nu samen met drie kalkovens een voor Nederland uniek industrieel ensemble.